

Sygn. akt **XX GCo 287/17**

Dnia 10 listopada 2017 r.

POSTANOWIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący – **SSO Iwona Grzegorzewska**

po rozpoznaniu 10 listopada 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy

z wniosku (...) S.A. w K.

z udziałem(...) sp. z o.o. S.K.A. w W.

o udzielenie zabezpieczenia

w przedmiocie wniosku uprawnionego o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania

postanawia:

1. udzielić zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego przed wszczęciem postępowania o uznanie za bezskuteczną w stosunku do spółki (...) S.A. z siedzibą w W. umowy przeniesienia własności nieruchomości na zabezpieczenie spłaty wierzytelności zawartej w dniu 23 września 2015 roku przed notariuszem M. P. w Kancelarii Notarialnej w W. przy ul. (...) za nr Repertorium (...), zmienionej umową z dnia 30 sierpnia 2016 roku przed notariuszem M. P. w Kancelarii Notarialnej w W. za nr Repertorium (...), na mocy której (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. przeniosła własność nieruchomości położonych w miejscowości R., w gminie R. w powiecie (...), województwie (...), opisanych w księgach wieczystych o nr (...), (...) i (...) prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, VIII Wydział Ksiąg Wieczystych, na rzecz (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. tytułem zabezpieczenia spłaty pożyczki w kwocie 3.640.000 zł udzielonej przez (...) Sp. z o.o. S.K.A. P. W. w celu zabezpieczenia roszczenia (...) S.A. z siedzibą w W. wobec (...) Sp. z o.o. w kwocie 750.475,05 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia zapłaty, **poprzez: ustanowienie zakazu zbywania i obciążania powyższych nieruchomości położonych w miejscowości R., dla których Sąd Rejonowy w Gliwicach, VIII Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgi wieczyste o numerach (...), (...) i (...);**

2. **w pozostałym zakresie wniosek oddalić**

3. **wyznaczyć uprawnionemu termin dwóch tygodni na wytoczenie powództwa o roszczenia będące przedmiotem zabezpieczenia pod rygorem upadku zabezpieczenia.**

SSO Iwona Grzegorzewska

UZASADNIENIE

Pismem procesowym z dnia 26 października 2017 r. uprawniony wniósł o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania o o uznanie za bezskuteczną w stosunku do spółki (...) S.A. z siedzibą w W. umowy przeniesienia własności nieruchomości na zabezpieczenie spłaty wierzytelności zawartej w dniu 23 września 2015 roku przed

notariuszem M. P. w Kancelarii Notarialnej w W. przy ul. (...) za nr Repertorium (...), zmienionej umową z dnia 30 sierpnia 2016 roku przed notariuszem M. P. w Kancelarii Notarialnej w W. za nr Repertorium (...).

Uzasadniając roszczenie uprawniony wskazał, że (...) S.A. z siedzibą w W. powierniczą umową przelewu z dnia 5 czerwca 2017 roku nabył od (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. wierzytelność w kwocie 750.475,05 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 1 lutego 2014 roku do dnia zapłaty wobec spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Wierzytelność powyższa powstała z tytułu dokonanej przez (...) Sp. z o.o. S.K.A. czynności wniesienia wkładu niepieniężnego do spółki (...) Sp. z o.o. w postaci prawa własności przedmiotowych nieruchomości położonych w miejscowości R., dla których Sąd Rejonowy w Gliwicach, VIII Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgi wieczyste o numerach KW (...), (...) i (...) o łącznej wartości 4.477.588 zł netto.

W związku z powyższą czynnością, (...) Sp. z o.o. S.K.A. wystawiła na rzecz (...) Sp. z o.o., fakturę VAT z dnia 30 grudnia 2013 roku o numerze (...) na kwotę netto wartości wniesionych aportem nieruchomości oraz kwotę podatku VAT w wysokości 750.475,05 zł.

(...) umową z dnia 23 września 2015 roku przeniosła na rzecz (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. tytułem zabezpieczenia spłaty pożyczki zaciągniętej przez osobę trzecią, P. W., własność przedmiotowych nieruchomości. Umowa ta została następnie zmieniona umową z dnia 30 sierpnia 2016 roku.

Na podstawie powyższej umowy z dnia 23 września 2015 roku, o treści zmienionej wyżej wskazanym aneksem, strony ustaliły, iż w wypadku niedokonania przez P. W. zwrotu całej kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami najpóźniej do dnia 23 marca 2016 roku, spółka (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. będzie uprawniona do sprzedaży przedmiotowych nieruchomości albo ich zatrzymania na swoją rzecz. W związku z tym, iż spłata pożyczki nie nastąpiła, w dniu 25 września 2017 roku (...) Sp. z o.o. S.K.A. zawarła warunkową umowę sprzedaży nieruchomości na rzecz spółki prawa cypryjskiego (...) oraz umowę pożyczki na rzecz (...), która ma zostać udzielona przez spółkę powiązaną z (...) Sp. z o.o. S.K.A., spółkę (...) Sp. z o.o. S.K.A. Powyższa umowa przewiduje ponadto dalsze przeniesienie własności przedmiotowych nieruchomości tytułem zabezpieczenia pożyczki na rzecz (...) Sp. z o.o. S.K.A. Poręczenia spłaty pożyczki udzielił P. W..

Uzasadniając interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia uprawniony wskazał, że ustanowienie zakazu zbywania i obciążania wskazanych w petitum wniosku nieruchomości umożliwi dochodzenie roszczeń (...) S.A. i późniejszą egzekucję z ww. nieruchomości. Brak wnioskowanego zabezpieczenia może poważnie utrudnić osiągnięcie celu postępowania w sprawie o uznanie za bezskuteczną umowy sprzedaży z 23 września 2015 roku. Pomimo uzyskania orzeczenia o uznaniu zaskarżonej czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną wobec skarżącego ochrona pauliańska będzie bezskuteczna, jeżeli zostanie dokonane rozporządzenie nieruchomościami zgodnie z zapisami warunkowej umowy sprzedaży z dnia 25 września 2017 roku. W przypadku rozporządzenia przez osobę trzecią uzyskaną korzyścią w toku czynności wtórnego obrotu wierzyciel (...) może jeszcze pozwać kolejnego nabywcę ("osobę czwartą") i następnie poszukiwać zaspokojenia swojej wierzytelności w trybie art. 532 k.c. z przedmiotów majątkowych, które przeszły do majątku kolejnego nabywcy tylko w przypadku zaistnienia przesłanek z art. 531 § 2 k.c. Natomiast w braku przesłanek skutecznego pozwania dalszego nabywcy korzyści majątkowej wierzyciel (...) nie uzyska zaspokojenia.

W ocenie uprawnionego wnioskowany sposób zabezpieczenia, to jest ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości znajduje uzasadnienie w przepisach dotyczących zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych, według których sąd może stosować sposób zabezpieczenia, jaki uzna za stosowny w okolicznościach sprawy. Wskazany sposób zabezpieczenia należy uznać za odpowiedni dla osiągnięcia celu przyszłego postępowania ze skargi pauliańskiej, a ponadto nie jest uciążliwy i nie zmierza do zaspokojenia roszczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek uprawnionego zasługiwał na uwzględnienie w części.

Stosownie do art. 730 § 1 i art. 730¹ k.p.c. strona może żądać udzielenia zabezpieczenia w każdej sprawie cywilnej, podlegającej rozpoznaniu przez sąd, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Zgodnie z art. 730 § 2 k.p.c., sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Ustawa nie wskazuje jednak sposobu zabezpieczenia. Przedmiotem sprawy nie jest roszczenie pieniężne, zatem do jego zabezpieczenia ma zastosowanie art. 755 k.p.c., który nakazuje sądowi udzielić zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd powinien kierować się ogólną dyrektywą postępowania zabezpieczającego wyrażoną w art. 730¹ § 3 k.p.c.: powinien uwzględnić interesy stron w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należyłą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Decydując o sposobie zabezpieczenia, sąd jest związany żądaniem wniosku (art. 738 k.p.c.). Oznacza to, że de facto swoboda wyboru przez sąd sposobu zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego jest ograniczona do rodzajów zabezpieczenia zaproponowanych przez uprawnionego. W celu udzielenia uprawnionemu należytej ochrony, o jakiej mowa w art. 730¹ § 3 k.p.c., wystarczającym jest stosowanie sposobów zabezpieczenia polegających na zawieszeniu postępowania egzekucyjnego (art. 755 § 1 pkt 3 k.p.c.).

Warunek uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia określonych faktów, z których jest ono wywodzone. Kwestia oceny wiarygodności roszczenia może być uzależniona od stanu materiału dowodowego w sprawie, przedstawionych dokumentów, oraz treści wniosku. W przedmiotowej sprawie, przesłanki udzielenia zabezpieczenia, o których mowa w art. 730 i 730¹ k.p.c. – zostały spełnione.

W ocenie Sądu Okręgowego uprawniony uprawdopodobnił roszczenie załączonymi do wniosku dokumentami w postaci umowy powierniczego przelewu wierzytelności, faktury VAT, odpisów ksiąg wieczystych, porozumienie w sprawie spłaty, kopie wezwań do zapłaty i akty notarialne (k. 12-114 akt).

Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że przeniesienie własności nieruchomości przez (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) Sp. z o.o. S.K.A. spowodowało stan niewypłacalności dłużnika. Na skutek dokonanej czynności dłużnik wyzbył się jedynych składników majątku trwałego. Trzeba także wskazać, że (...) Sp. z o.o. S.K.A. zawarła warunkową umowę sprzedaży nieruchomości na rzecz spółki prawa cypryjskiego (...) oraz umowę pożyczki na rzecz (...), która ma zostać udzielona przez spółkę powiązaną z (...) Sp. z o.o. S.K.A., spółkę (...) Sp. z o.o. S.K.A. Powyższa umowa przewiduje ponadto dalsze przeniesienie własności przedmiotowych nieruchomości tytułem zabezpieczenia pożyczki na rzecz (...) Sp. z o.o. S.K.A.

Przechodząc do analizy kwestii interesu prawnego, zwrócić należy uwagę, że z art. 730¹ § 2 k.p.c. wynika, iż interes prawny w zabezpieczeniu roszczeń niepieniężnych istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Powyższej przedstawione okoliczności sprawiają, że w ocenie Sądu uprawniony uprawdopodobnił interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Cel postępowania, o którym mowa w końcowej części cytowanego wyżej przepisu, nie jest pojęciem jednolicie rozumianym w doktrynie, niemniej jednak zasadnie wskazuje się, że nie ogranicza się on do merytorycznego orzeczenia, lecz obejmuje swoim zakresem również zapewnienie porządku prawnego w ten sposób, aby nie doszło do naruszenia praw uprawnionego w okresie trwania postępowania. Ponieważ celem (funkcją) zabezpieczenia jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej podmiotowi potrzebującemu, interes prawny, jako przesłanka zabezpieczenia, istnieje zatem w przypadku, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia uprawnionemu należytej ochrony prawnej, zanim uzyska on ochronę definitywną, czyli zanim zostanie osiągnięty cel postępowania w sprawie, w związku z którym następuje udzielenie zabezpieczenia. Należyta ochrona prawna polega na usunięciu naruszenia albo zagrożenia naruszenia praw uprawnionego. Chodzi zatem o udzielenie ochrony prawnej nie przez zapewnienie

wykonania orzeczenia w sprawie, ale o usunięcie lub zapobieżenie wyrządzenia szkody uprawionemu w toku postępowania dlatego, że sprawa nie została jeszcze prawomocnie zakończona.

Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy wskazują, że ochrona znajdująca swoje oparcie w skardze pauliańskiej będzie bezskuteczna, jeżeli zostanie dokonane rozporządzenie nieruchomościami zgodnie z zapisami warunkowej umowy sprzedaży z dnia 25 września 2017 roku. Zabezpieczenie roszczenia o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną może nastąpić przez zakazanie zbywania i obciążania nieruchomości, mimo iż ma urządzoną księgę wieczystą (post. SA w Gdańsku z 21.11.1996 r., I ACZ 867/96, Wokanda 1997, Nr 7, s. 49). Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasad. post. z 21.3.2013 r. (I ACZ 2170/12, Legalis), w sprawie o uznanie czynności za bezskuteczną jest to jedyny środek, który gwarantuje, że w przypadku uwzględnienia powództwa o uznanie czynności za bezskuteczną, wyrok będzie miał praktyczne znaczenie dla powoda wyrażające się uniemożliwieniem nabywcy rzeczy jej dalszego zbycia.

Wskazany przez uprawnionego w niniejszej sprawie sposób zabezpieczenia przyczyni się do osiągnięcia celu postępowania, pozostaje w funkcjonalnym związku z tym celem i dlatego też w żądaniu zastosowania wskazanego we wniosku sposobu zabezpieczenia uprawniony ma interes prawny w rozumieniu art. 730¹ § 2 k.p.c.

Wobec powyższego, na podstawie art. 730 i 730¹ oraz 755 § 1 k.p.c., sąd orzekł, jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

W punkcie 2 postanowienia Sąd oddalił wniosek uprawnionego o zasądzenie od obowiązanego na jego rzecz kosztów postępowania zabezpieczającego w oparciu o treść art. 745 § 1 k.p.c., który mówi, że o kosztach postępowania zabezpieczającego sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, a o kosztach postępowania zabezpieczającego później powstałych rozstrzyga na wniosek strony sąd, który udzielił zabezpieczenia.

O treści punktu 3 postanowienia Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o treść art. 733 k.p.c.

SSO Iwona Grzegorzewska

Zarządzenie: (...)

(...)

(...)